

T) ASKERİ ÖĞRENCİLER¹

Madde 113 - a) (Değişik: 28.5.2003 – 4861 S.Kn.) Astsubay meslek yüksek okulları, fakülte ve yüksek okullar ile harp okullarında okuyan askerî öğrenciler ile astsubay nasbedilmek üzere temel askerlik eğitime tâbi tutulan adaylar, 1632 sayılı Askerî Ceza Kanunu ve 353 sayılı Askerî Mahkemeler Kuruluşu ve Yargılama Usulü Kanununun uygulaması bakımından askerlik yükümlülüğü altına girmiş sayılır ve diğer askerlere uygulanan hükümler bunlara da aynen uygulanır.

b) (Değişik: 28.5.2003 - 4861 S.Kn.) Bütün askerî öğrenciler, subaylara; astsubay hazırlama ve astsubay meslek yüksek okulu öğrencileri ile astsubay nasbedilmek üzere temel askerlik eğitime tâbi tutulan adaylar, aynı zamanda astsubaylara karşı ast durumunda olup, askerî öğrencilerin, belirtilen hallerin dışında, gerek kendi aralarında gerekse erbaş ve erlere karşı astlık ve üstlük ilişkileri yoktur.

c) Lise, ortaokul ve eşidi okullar askerî öğrencileri; bu kanunun 14 üncü maddesinin asta tahmil ettiği vazifeleri aynen yapmaya mecburdurlar. Hilâfına hareket edenler diğer askerlerin tabi olduğu cezai müeyyidelere tabidirler.

d) Bütün askerî öğrencilerin yalnız kendileri bu kanunun (G) bölümünde belirtilen sağlık işleri ile ilgili hükümlerden ve şehiriçi ve şehirlerarası seyahatten emsali sivil talebeler gibi tenzilâtı tarifeden istifade ederler. (J) bölümünde gösterilen hükümler dahilinde nöbet hizmetlerine sokulabilirler.

Madde 114 - Bu Kanunun yukarda gösterilen esasları da göz önünde tutularak, askerî öğrenciler hakkında tatbik şekli talimatnamede ayrıca teferruatlı olarak gösterilir.

Askerî öğrenciler diğer hususlarda kendi okul talimatlarına tabidirler.

NOT:

Askerî öğrenciler ve askerî öğretim hakkında mevzuat:

¹ ÖNEMLİ NOT: Bu Sayfada yer alan açıklamalardan alıntı yapmak için, alıntı yapılan yazıya şu ibare eklenmelidir : “En son içtihatlı, notlu, açıklamalı, ek ve örnekli Türk Silahlı Kuvvetleri İç Hizmet Kanunu ve Yönetmeliği, Askerî Ceza Kanunu, Disiplin Mahkemeleri Kanunu, Türk Silahlı Kuvvetleri Personel Kanunu, 645 s., Ankara 2010, 1. Baskı” isimli Kitaptan alıntı yapılan ve askerihukuk.net isimli web sitesine konulan bu dosya ve açıklamaların tüm hakları anılan kitabın yazarı (E.) Hak.Alb. Orhan ÇELEN'e aittir.” Bu ibare eklenmek şartıyla, buradaki dosyalardan Fikir ve Sanat Eserleri Kanununa uygun kısa alıntılar yapılabilir, ancak yazarının izni olmaksızın açıklama ve dosyanın tamamı başka bir mecraya kopyalanamaz veya başka yerde yayınlanamaz.

a) 11.5.2000 tarihli ve 4566 sayılı Harp Okulları Kanunu(R.G:17.5.2000, S.24052).

- Harp Okulları Yönetmeliği (R.G: 27.9.2001, S.24536).

- (53 - 5) Harp Okulları Sınav Değerlendirme Yönergesi.

- Harp Okulları Direktifi, Ana Yönergesi, Disiplin Yönergesi, İntibak Eğitimi Yönergesi.

- Yabancı Devlet Harp Okullarında Öğrenim Görecek Askeri Öğrenciler Hakkında Yönetmelik (R.G: 8.9.1990).

b) 17.11.1983 tarihli ve 2955 sayılı Gülhane Askeri Tıp Akademisi Kanunu (R.G: 19.11.1983, S.18226).

- Gülhane Askeri Tıp Akademisi Yönetmeliği(R.G: 14.7.1984, S.18458).

- Gülhane Askeri Tıp Akademisi Sağlık Meslek Yüksek Okulu Yönetmeliği (R.G: 20.4.1994, S.21911).

- T.S.K. Sağlık Meslek Lisesi Yönetmeliği(R.G: 6.5.1982, S.17686).

- Gülhane Askeri Tıp Akademisi Hemşirelik Yüksekokulu Yönetmeliği (R.G: 27.11.1985).

- GATA As. Tıp Fakültesi Kayıt Kabul Yönergesi.

- GATA Stajyer Sb. Eğitim Öğretim ve Sınav Yönergesi.

- GATA Disiplin Yönergesi.

- GATA 800 Yataklı Haydarpaşa Eğitim Hastanesi Yönergesi.

- GATA Tıpta Uzmanlık ve Yandal Uzmanlık Yönergesi.

- GATA Askeri Tıp Fakültesi Sınav ve Sınıf Geçme Yönergesi.

- GATA Hemşirelik Yüksek Okulu Komutanlığı Sınav ve Sınıf Geçme Yönergesi.

- GATA Stajyer Astsubay Eğitim Öğretim ve Sınav Yönergesi.

- GATA Stajyer Hemşire Eğitim Öğretim ve Sınav Yönergesi.

c) Silahlı Kuvvetler Askeri Liseler Yönetmeliği(R.G: 20.1.1976, S.15474).

- K.K.K. Askeri Liseler Yönergesi.

ç) 11.4.2002 tarihli ve 4752 sayılı Astsubay Meslek Yüksek Okulları Kanunu (R.G: 24.4.2002, S.24735)

d) Silahlı Kuvvetler Astsubay Hazırlama Okulları Yönetmeliği (R.G: 9.8.1972 S.14271)

- K.K.K. Astsubay Hazırlama Okulları Yönergesi.

e) Fakülte ve Yüksek Okullar Askeri Öğrenci Komutanlıkları ve Öğrencileri ile Fakülte ve Yüksek Okullardan Yetişen Subaylara Ait Yönetmelik(R.G: 9.5.1977, S.15932).

- Fakülte ve Yüksek Okullar Askeri Öğrenci Komutanlıkları ve Öğrencilerle ile Fakülte ve Yüksek Okullarda yetişen Subaylara ait Yönerge.

- (JY. 100-16) Kendi Nam ve Hesabına Fakülte ve Yüksek Okulları Bitirenlerin Muvazzaf Subaylığa Geçirilmesine İlişkin Yönerge.

-Harp Okulları Dışındaki Kaynaklardan Muvazzaf Subaylığa Nasbedilen Personelin Askeri Eğitimine İlişkin Yönerge.

f) Türk Silahlı Kuvvetleri Sınıf Okulları Yönetmeliği(R.G: 8.6.1988, S.19836).

- K.K.K. Sınıf Okulları Öğretim ve Eğitim Yönergesi

g) Silahlı Kuvvetler adına öğrenim yapan askeri öğrencilerden alınan yüklenme senetlerinin değiştirilmesi ve harp okulları yönetmeliğinde yüklenme senedi örneği ilavesi hakkında Yönetmelik(R.G: 1.8.1974, S.14963).

ğ) Türk Silahlı Kuvvetleri Orta Öğretim Okulları Sınıf Geçme ve Sınav Yönetmeliği (R.G: 18.4.1998, S.23317).

- (MY 164-2) T.S.K. Eğitim Yönergesi

h) 24.5.1989 tarihli ve 3563 sayılı Harp Akademisi Kanunu(R.G: 31.5.1989, S. 20181).

- Harp Akademileri Yönetmeliği(R.G: 7.11.1991).

ı) 10.6.1938 tarihli ve 3433 sayılı Askeri Hastabakıcı Hemşireler Hakkında Kanun(R.G: 25.6.1938, S.3943).

i) 5044 sayılı Askeri Okullar Öğretmenleri Hakkında Kanun (R.G:14.5.1947).

- Silahlı Kuvvetlerde Görevli Öğretmenler Staj Yönetmeliği(R.G: 20.2.1984).

j) 30.5.1949 tarihli ve 5401 sayılı Askeri Öğrencilerden Başarı Gösteremeyenler Hakkında Kanun(R.G: 3.6.1949, S.7223).

- Askeri okullara alınan öğrenciler ile Silahlı Kuvvetler hesabına fakülte ve yüksek okullarda okuyan öğrenciler için yüklenme senedi düzenlenmesine ve bu okullardan çeşitli sebeplerle ayrılacak öğrencilere veya kefillerine ödettirilecek tazminata dair Yönetmelik(R.G: 3.9.1985)

k) 128 sayılı Askeri Öğrencilerin Harçlıkları Hakkında Kanun(R.G: 19.11.1960).

l) 1463 sayılı Harita Mektebi Talebesinin İaşe, İlbas ve Maaş Hususatı Hakkında Kanun(R.G: 3.6.1929).

m) 2780 sayılı Hava Harp Okuluna Girmeye İstekli Aday Öğrenciler İle Uçuş ve Paraşüt Eğitimine Tabi Tutulacak Harp Okulu Öğrencileri Hakkında Kanun (R.G: 13.1.1983).

n) 3566 sayılı Kazandan İaşe Edilemeyen Erbaş ve Erler ile Askeri Okul Öğrencilerine Tayın Bedeli Verilmesi Hakkında Kanun(R.G: 7.6.1989).

o) 5407 sayılı Türkiye Cumhuriyeti Ordusu Bandoları ve Cumhurbaşkanlığı Armoni Mızıkası İçin Yetiştirilecek Mızıka Öğretmenleri Hakkında Kanun (R.G: 4.6.1949, S.7224).

ö) T.S.K. Okuma-Yazma Yönetmeliği(R.G: 23.6.1966).

p) (MY 56-5) sayılı Harp Akademileri ve Okullarda Yapılacak Diploma ve Sancak Devir-Teslimi İle Yeni Öğretim ve Eğitim Yılı Açılış Törenleri Yönergesi.

r) (MY 186-1) Yabancı Askeri Okulların Türkiye'yi ve T.S.K.lerini Ziyaretiyle Türk Askeri Okullarının Yurtdışı Gezileri Hakkında Yönerge.

Askeri öğrenci(tarifi): Subay, askeri memur veya astsubay yetiştirilmek üzere muhtelif okul ve üniversitelerde okuyan ve resmi bir kıyafet taşıyan öğrencilerdir(İç Hz.K. 3/a-4) - **Askeri öğrenci kaynakları:** Harp okulları: H.Ok.Kn. 3, H.Ok.Yönt. 7 - Gülhane Askeri Tıp Akademisi: 2955 sayılı GATA Kn. 41, GATA Yönt 69 - Fakülte ve yüksekokullar: Per.K. 13, Fak. ve Yük.Ok.Yd.Sb.Yönt. 6 - Yedek subay okulları: 1076 S.Kn. 3/b - Askeri lise: S.K. As.Lis.Yönt. 6/a - Astsubay okulları: S.K. Astsb.Hz.Ok.Yönt. 6, 4752 sayılı Astsb.Meslek Yük.Ok.K. 29, T.S.K. Snf.Ok.Yönt. 7 - Sağlıkla ilgili askeri okullar: GATA Sağlık Mes.Yük.Ok.Yönt. 18, T.S.K. Sağ.Mes.Lis.Yönt. 6, GATA Hemş.Yük.Ok.Yönt. 22 - **Askeri öğrencilerin özlük hakları:** Harp Okulları: H.Ok.Kn. 8, H.Ok.Yönt. 19 - GATA: GATA Yönt. 141 - Fakülte ve yüksek okullar: Per.K. 16, Fak ve Yük.Ok.Yd.Sb.Yönt. 24 - Askeri lise: S.K. As.Lis.Yönt. 23 - Sağlıkla ilgili as. okullar: GATA Sağ.Mes.Yük.Ok.Yönt. 51 T.S.K. Sağ.Mes.Lis.Yönt. 17/a, GATA Hemş.Yük.Ok.Yönt 59 - 5401 sayılı Askeri Öğrencilerden Başarı Gösteremeyenler Hakkında Kanuna bkz. - 11.11.1960 tarihli 128 sayılı Askeri Öğrencilerin Harçlıkları Hakkında Kanuna bkz. - 10.6.1938 tarihli 3433 sayılı Askeri Hastabakıcı ve Hemşireler Hakkında Kanunun 2, 3, 5 md.lerine bkz. - **Askeri öğrencilerin harçlıkları:** Per.K. 143 - **Askeri inzibatla ilişki:** İç Hz.K. 92/b, İç Hz.Yönt. 715/1 - **Nöbet hizmetleri:** İç Hz.Yönt. 716 - **Askeri okullarda tutulacak nöbetler:** İç Hz.Yönt. 391 - **Sağlık hizmetlerinden yararlanmaları:** İç Hz.K. 113/d, İç Hz.Yönt. 715/2(a-d) - **Ulaştırma araçlarından yararlanmaları:** İç Hz.K. 113/d, İç Hz.Yönt. 715/2-e - **Askeri öğrencilerin astlık-üstlük ilişkileri:** İç Hz.K. 113/b, İç Hz.Yönt. 715/1 - **Askeri öğrencilerin ayrılımları:** Harp okulları: Per.K. 115, H.Ok.K. 5, H.Ok.Yönt. 16/a - GATA: GATA Kn. 50/h, GATA Yönt. 116 - Fakülte ve yüksek okullar: Fak.Yük.Ok.Yd. Sb.Yönt. 21 - Askeri lise: S.K. As.Lis.Yönt. 22/a - Astsubay okulları: S.K. Astsb.Hz.Ok.Yönt. 43/b, T.S.K. Snf.Ok.Yönt. 19/1 - Sağlıkla ilgili askeri okullar: GATA Sağ.Mes.Yük.Ok.Yönt. 45, T.S.K. Sağ.Mes.Lis.Yönt. 16/a - GATA Hemş.Yük.Ok.Yönt. 53, 3433 sayılı As. Hastabakıcı Hemş.Hk.Kn. 6 - **Askeri öğrencilikten çıkarılma:** Harp okulları: H.Ok.Kn. 5, H.Ok.Yönt. 16/b - GATA.: GATA Kn. 50/h, GATA Yönt. 117-119. - Fakülte ve yüksekokullar: Per.K. 17, Fak.ve Yük.Ok.Yd.Sb.Yönt. 33, 34 - Askeri lise: S.K. As.Lis.Yönt. 22/b.c - Astsubay okulları: S.K. Astsb.Hz.Ok.Yönt. 43/a,(c-i), 4752 sayılı Astsb.Meslek Yük.Ok.K. 31, T.S.K.

Snf.Ok.Yönt. 19/2 - Sağlıkla ilgili as. okullar: GATA Sağ.Mes.Yük.Ok.Yönt. 46, 47, T.S.K. Sağ.Mes.Lis.Yönt. 16/b,c, GATA Hemş.Yük.Ok.Yönt. 54, 55, 10.6.1938 tarihli ve 3433 sayılı As.Hastabakıcı Hemş.Hk.Kn. 7 - **Askeri öğrencilerin disiplin esasları:** Harp okulları: H.Ok.Yönt. 15 - GATA: GATA Kn. 50/h, GATA Yönt. 105 - Fakülte ve yüksek okullar: Fak. ve Yük.Ok. Yd.Sb.Yönt. 20 - Askeri lise: S.K. As.Lis.Yönt. 20 vd - Astsubay okulları: S.K. Astsb.Hz.Ok.Yönt. 29, T.S.K. Snf.Ok.Yönt. 17, 18 - Sağlıkla ilgili as. okullar: GATA Sağ.Mes.Yük.Ok.Yönt.44, T.S.K. Sağ.Mes.Lis.Yönt. 14, GATA Hemş.Yük.Ok.Yönt. 45-52. - **Askeri öğrencilikten çıkarılanlar hakkında yapılacak işlem:** Harp okulları: ,H.Ok.Kn. 5/2 ve 3 fıkra, H.Ok.Yönt. 16/b.(1)(2) - GATA: GATA Kn. 50/h, GATA Yönt. 119121. - Fakülte ve yüksek okullar: Per.K. 17, Fak.Yük.Ok.Yd.Sb.Yönt. 22/b,c - As. lise: S.K. As.Lis.Yönt. 22/c,d - Astsubay okulları: S.K. Astsb.Hz.Ok. Yönt. 44-46, Astsb.Meslek Yük.Ok.K. 31, T.S.K. Snf.Ok.Yönt. 19/C-D-E - Sağlıkla ilgili as. okullar: GATA Hemş.Yük.Ok.Yönt. 55-58, T.S.K. Sağ.Mes.Lis.Yönt. 16/c,d - GATA Sağ.Mes.Yük.Ok.Yönt. 48-50.- Askeri öğrencilerin cezalarının infazı hakkında As.C.K.nun 39/B maddesine bkz. - As.C.K.nun 23/D ve Dis.Mah.K.nun 38/b maddesine bkz. - Askeri öğrencilerin, oda hapsi cezasını belirli hapis odalarında topluca geçirecekleri, hapis odalarının kapısında bir nöbetçi bulundurulacağı hk. bkz: As.C.K. 24/2.fıkra - Askeri öğrencilere hükmolunacak askeri öğrencilik hukukunu kaybettirme fer'i cezası hk. bkz: As.C.K. 29/C - Askeri öğrencilik hukukunu kaybettirme cezası, niteliği ve sonuçları hk. bkz: As.C.K. 32

AÇIKLAMA:

a) *Askerlik mükellefiyeti altına girmiş sayılmak:* Astsubay meslek yüksek okulları, fakülte ve yüksek okullar ile harp okullarında okuyan askerî öğrenciler ile astsubay nasbedilmek üzere temel askerlik eğitime tâbi tutulan adaylar As.Ceza K. ve 353 sayılı As.Mah.Krlş. ve Y.U.K.nun uygulanması bakımından askerlik mükellefiyeti altına girmiş sayılırlar. Bu sebeple diğer askerler hakkında tatbik olunan hükümler bunlar hakkında da aynen uygulanır. Yani bu öğrenciler asker kişi sayılırlar. 353 sayılı Kanunun 9. maddesine göre bunların; askeri olan suçları ile asker kişiler aleyhine işledikleri suçları, askeri yerlerde yahut askerlik hizmet ve görevleri ile ilgili olarak işledikleri suçlarına askeri mahkemelerde bakılır. Bunların dışında kalan suçlarından dolayı ise umumi mahkemelerde yargılanırlar(Bkz. C.M.U.K. 6).

Askeri öğrenciler hakkında verilen ve askeri öğrencilik hukukunun kaybettirilmesi sonucunu doğurmayan hürriyeti bağlayıcı ceza hükümleri 353 sayılı Kanunun beşinci kısmında yazılı esaslar dahilinde askeri ceza evlerinde infaz edilir. Askeri öğrencilik hukukunun kaybettirilmesi sonucunu doğuran hürriyeti bağlayıcı

ceza hükümleri ise genel cezaevlerinde infaz edilir(Bkz.: As.C.K. 39/B). Askeri öğrenciler hakkında verilen her türlü tutuklama müzekkereleri, asker kişi sıfatını korudukları sürece askeri tutukevlerinde yerine getirilir(As.C.K. 39/4.fıkra). Askeri öğrenciler, oda hapsi cezasını belirli hapis odalarında topluca geçirirler. Hapis odalarının kapısında nöbetçi bulundurulur(As.C.K. 24/2. fıkra).

b) Askeri öğrencilerin subay, astsubay, erbaş ve erlerle olan astlık-üstlük münasebetleri: Bütün askeri öğrenciler subaylara karşı ast durumundadır. Astsubay hazırlama ve astsubay meslek yüksek okulu öğrencileri ile astsubay nasbedilmek üzere temel askerlik eğitimine tâbi tutulan adaylar, aynı zamanda astsubaylara karşı ast durumunda olup, askerî öğrencilerin, belirtilen hallerin dışında, gerek kendi aralarında gerekse erbaş ve erlere karşı astlık ve üstlük ilişkileri yoktur. (Üst ve ast için İç Hz.K.nun 10 ncü, astın vazifeleri için 14 ncü maddesine bkz.) Askeri lise öğrencileri ile liseden yukarı okul, yüksek okul ve üniversitelerde okuyan askeri öğrencilerin astsubaylara karşı ast durumunda olmadıkları maddenin lafzından ortaya çıkmaktadır. Bu okullarda okuyan askeri öğrenciler, 113/a maddesi gereğince askerlik mükellefiyeti altına girmiş sayılırlar. Bunun sonucu olarak, haklarında As.C.K. ve 477 sayılı Dis.Mah.K. hükümleri tatbik olunur. Bu çerçevede, As.C.K.nun disiplin amirine tanıdığı ceza yetkileri mucibince (veya Dis.Mah.K.nun) disiplin cezaları ile de tecziye edilebilirler. Bunlara, disiplin amirlerince verilebilecek cezalar; uyarı, izinsizlik ve oda hapsidir(As.C.K. 165/B). Haklarında, dört haftaya kadar oda hapsi cezası verilebilir(As.C.K. 39/D).

c) Lise, ortaokul ve eşidi okullar askeri öğrencileri: İç Hz.K.nun 14 ncü maddesinin asta yüklediği vazifeleri aynen yapmaya mecburdurlar. Aksine hareket edenler diğer askerlerin tabi olduğu cezai yaptırımlara tabidir.

İç Hz.K.nun 14 ncü maddesine göre; ast, amir ve üst'üne umumi adap ve askeri usullere uygun tam bir hürmet göstermeye, amirlerine mutlak surette itaate ve kanun ve nizamlarda gösterilen hallerde üstlerine mutlak itaate mecburdur. Ast, muayyen olan vazifeleri, aldığı emri vaktinde yapar ve değiştiremez, haddini

aşamaz. Bu hükümden, lise, ortaokul ve eşidi okulların askeri öğrencilerinin sadece üste ve amire hakaret, hürmetsizlik, itaatsizlik gibi sırf askeri suçları işleyebilecekleri anlaşılmakta, Askeri Yargıtay'da bu yönde içtihatla bulunmaktadır. Ancak bu öğrenciler askerlik mükellefiyeti altına girmemiş olduklarından sırf askeri bir suç olan firar suçunu işlemeleri mümkün değildir(Bkz: As.Yrg.İçt.Brl.K., 8.3.1976, E.2. K.5). Bu öğrencilerin emre itaatsizlik, amire ve üste saygısızlık ve hakaret dışında kalan fiilleri bir suç teşkil ettiği takdirde Türk Ceza Kanuna veya ceza hükümleri ihtiva eden diğer kanunlara göre cezalandırılmaları gerekir.²

NOT: Askeri orta ve lise ile eşidi okullar öğrencilerine disiplin yoluyla oda hapsi cezası verilemez(Bkz: As.C.K. 23/D). Disiplin amirleri bu öğrencilere As.C.K.nun 165 nci maddesinde yer alan disiplin cezalarından sadece uyarı ve izinsizlik cezalarını verebilir.

Lise, ortaokul ve eşidi okullar as. öğrencilerinin 477 sayılı Dis.Mah.K. bakımından durumları farklıdır. Disiplin mahkemelerince hükmedilecek disiplin cezaları bakımından yüksek okul öğrencileri ile lise öğrencileri arasında bir ayırma, Dis.Mah.K.nda rastlanmamaktadır. Bu mahkemeler askeri lise veya ortaokul öğrencilerine de, üniversitelerde okuyan as. öğrenciler gibi Dis.Mah.K.nda yazılı disiplin cezalarını (oda ve göz hapsi) hükmedebilirler.³

d) Askeri öğrencilerin sağlık işleri, şehiriçi ve şehirlerarası seyahatten tenzilatlı olarak istifadeleri, nöbet hizmetleri: Bütün askeri öğrencilerin yalnız kendileri İç Hz.K.nun (G) bölümünde belirtilen sağlık işleri ile ilgili hükümlerden (md. 57-70) istifade ederler(İç Hz.K. 113/b). Bununla ilgili gözönünde bulundurulacak hükümler için İç Hz.Yönt.nin 715 nci maddesinin (2) numaralı fıkrasının a, b, c, d ve e bendlerine bkz.

Bütün askeri öğrenciler, şehiriçi ve şehirlerarası seyahatlerde emsali sivil talebelere sağlanan tenzilatlı ücret tarifesinden aynen istifade ederler(İç Hz.K. 113/d, İç Hz.Yönt. 715/2-e). Keza, İç Hz.K.nun (J) bölümünde gösterilen hükümler (md. 76-

² Bkz. Özbakan, Hulusi: İç Hz.K., A.g.e., s.364

³ Bkz. Özbakan, Hulusi: İç Hz.K., A.g.e., s.364

82) dahilinde nöbet hizmetlerine de sokulabilirler. Askeri Okullarda tutulacak nöbetler için İç Hz.Yönt.nin 391-392 nci md.lerine bkz.

e) Askeri öğrencilik hukukunu kaybettirme cezası, niteliği ve sonuçları: Askeri Ceza Kanununun 32 nci maddesi, 22.3.2000 tarihli ve 4551 sayılı Kanun ile değiştirilerek; askeri öğrencilik hukukunu kaybettirme cezası, niteliği ve sonuçları yeniden düzenlenmiş, buna mukabil “Talebelik hukukunun ziyasını mucip haller” başlıklı 154 ncü maddesi yürürlükten kaldırılmış bulunmaktadır.

1) Askeri öğrencilik hukukunu kaybettirme cezasının mutlak olarak verileceği haller: Aşağıda yazılı hallerde, askeri mahkemeler veya adliye mahkemelerince; asıl ceza ile birlikte askeri öğrencilik hukukunu kaybettirme fer’i cezasında mutlak olarak verileceği hükmolunmuştur. Bu husus mahkeme hükmünde belirtilmemiş olsa dahi, Silahlı Kuvvetlerden çıkarmayı gerektirir. (As.C.K.32/1.fıkra)

Bu haller şunlardır: A) Taksirli suçlardan verilen cezalar hariç olmak üzere ölüm, ağır hapis veya üç aydan fazla hapis cezasına hükümlülük halinde, B) As.C.K.nun 30 uncu maddesinin birinci fıkrasının (B) bendinde yazılı hallerde.⁴

2) Askeri öğrencilik hukukunu kaybettirme cezasının ihtiyari olarak verileceği haller: Mahkemenin takdire bağlı olarak; taksirli suçlardan verilen cezalar hariç olmak üzere, askeri mahkemelerce üç ay veya daha az hapis cezası ile birlikte askeri öğrencilik hukukunu kaybettirme cezası da verilebilir.(As.C.K. 32/2. Fıkra)

3) Cezanın sonuçları: Bu ceza ayrıca bir hükme gerek kalmaksızın; askeri öğrencilik sıfatının ve muvazzaf askeri personel yetiştiren askeri okullara girme hakkının kaybettirilmesi sonuçlarını kendiliğinden doğurur(As.C.K. 32/3.fıkra)

AS. YARGITAY KARARLARI:

Arkadaşının eşyasını çalan astsubay adayı hakkında T.C.K.nun 491 inci maddesine uygun olarak ceza tayini gerekir(As.Yrg.Gen.Krl.,16.6.1962, E.519, K.43).

⁴ Bu haller şunlardır: Devletin şahsiyetine karşı işlenen suçlarla basit ve nitelikli zimmet, irtikap, rüşvet, hırsızlık, dolandırıcılık, sahtecilik, inancı kötüye kullanma, dolanlı iflas gibi yüz kızartıcı veya şeref ve haysiyeti kırıcı suçtan veya istimal ve istihlak kaçakçılığı hariç kaçakçılık, resmi ihale ve alım satımlara fesat karıştırma, Devlet sırlarını açığa vurma suçlarından biriyle hükümlülük halinde.

211 sayılı T.S.K. İç Hizmet K.nun 14 ve 113/C üncü maddeleri hükümleri çerçevesince, astsubay öğrencisi olan sanığın As.C.K.nun 137 nci maddesinde yazılı suçu işleyemeyeceği..(As. Yrg.3.D., 11.5.1965, E.394, K.384).

Lise, ortaokul ve eşidi okullar askeri öğrencilerinin askerlik mükellefiyeti altına girmemiş bulunmaları nedeniyle sırf askeri nitelikteki firar suçunu işleyemeyecekleri ve okuldan izinsiz ayrılmamaları konusunda kendilerine emir verilmiş olsa dahi bu emrin hizmete taallûku bulunmaması nedeniyle eylemlerinin emre itaatsizlik suçunu teşkil etmiyeceğine..(As.Yrg.İçt.Brl. Krl., 15.11.1975, E.2, K.5).

211 sayılı T.S.K. İç Hizmet Kanununun 113 üncü maddesi (a) bendinde; askeri öğrencilerden, liseden yukarı okulda olanların Askerî Ceza ve Askerî Muhakeme Usulü Kanununun uygulanması bakımından mükellefiyet altına girmiş sayılıp diğer askerler hakkında tatbik olunan hükümlerin bunlar hakkında da aynen uygulanacağı esasını getirmiş olmakla beraber, aynı yasanın 113 mad. (b) bendinde; bütün askeri öğrencilerin ancak subay ve askeri memurlara karşı ast durumunda oldukları, gerek kendi aralarında, gerekse astsubaylara ve erbaşlara erlere karşı astlık ve üstlük münasebetlerinin bulunmadığı esası getirilmiş bulunmaktadır. Anılan yasa düzenlemesi muvacehesinde olay tarihinde liseden yukarı bir askeri okul öğrencisi olan sanık N.E.'ın diğer sanık astsubaylara karşı sırf askeri suç vasfındaki üste fiilen taarruz suçunu işlemiş sayılamıyacağı gibi, astsubay R.Ö. ile L.K.'a yüklenen suçun asta müessir fiil vasfında olmayıp, tüm sanıkların suçlarının sübutu halinde adiyen müessir fiil vasfında olacağı teemmül edilmeden yazılı şekilde hüküm tesisi kanuna aykırı bulunmuştur(As.Yrg.1.D., 30.5.1977, E.204, K.199).

Astsubay Hazırlama okulu öğrencisi olan sanığın İç Hizmet Kanununun 113 ncü maddesi sarahati karşısında, henüz askeri mükellefiyet altına girmediği, ancak askeri mükellefiyet altına girmiş kişilerce işlenebilecek olan As.C.K.nun 132 nci maddesinde yazılı suçu işleyemeyeceği göz önüne alınarak öğrenci arkadaşlarından birinin hesap makinasını, diğerinde parasını çalmak eylemleri hakkında T.C.K.nun

491 nci maddesi gereğince tesis edilen hükümde isabet görülmüştür(As.Yrg.Drl.Krl., 29.6.1989, E.141, K.174).

Hükümlü, lise dengi bir öğrenim kurumu olan astsubay hazırlama okulundan mezun olmakla beraber, mezuniyetini müteakip levazım ve maliye sınıfına ayrılarak, katılması gereken liseden daha üst seviyedeki astsubay sınıf okuluna henüz katılmadığına ve bu okulda öğrencilik statüsü başlamadığına göre, askerlik mükellefiyeti altına girdiği kabul edilemeyeceğinden, izin süresini geçirme gibi sırf askeri nitelikteki suç işleme de mümkün olmadığı cihetle, hükümlü hakkında beraet kararı yerine mahkumiyet kararı verilmesi kanuna aykırı görülmüş ve hükmün bozulması gerekmiştir(As.Yrg.1.D., 7.6.1995, E.371, K.371).

Sanığın emre itaatsizlikte ısrar suçunu işlediği kabul edilerek, As.C.K.nun 87/1 ve TCK.nun 59. maddeleri gereğince neticeten beş gün hapis cezasıyla cezalandırılmasına karar verilmiş; sanık, sebep göstermeden hükmü temyiz etmiştir. Dosya incelendiğinde; olay tarihinde Kara Harp Okulu öğrencisi olan sanığın, kendisine duyurulan okul içerisinde sadece okul camisinde namaz kılınabileceği, başka yerde ibadet yapılmayacağına 27.10.1993 gün ve 55 No.lu günlük emre rağmen; 29.1.1995 günü yatsı namazını koğuştaki kıldığını böylece hizmete müteallik emri fiilen yerine getirmediği anlaşılmaktadır. Olayın oluş biçimi ile dosya içeriğini teşkil eden delil ve belgelerle, bütün bunların değerlendirilmesi sonucu mahkemenin hasıl olan kanı ile yazılan karar gerekçesine göre tesis edilen mahkumiyet kararında herhangi bir isabetsizliğe rastlanmadığından..hükmün tebliğnamedeki görüş gibi onanmasına..(As.Yrg.3.D., 21.5.1996, E. 288, K. 286)

AS. YÜK. İDARE MAH. KARARLARI:

18 yaşın üzerinde olan ve kurumlarınca TC Emekli Sandığı Kanunu hükümlerine göre emekli keseneği kesilen askeri öğrencilerin vazife malulü olmaları halinde, kendilerine ve bakmakla yükümlü oldukları aile fertlerine sağlık fişi ve kimlik kartı verilmesi gerekir(AYİM.2.D., 27.2.1991, E.1990/78, K.1991/98).

Okuldaki bir kısım subaylar ile askeri öğrenci arkadaşları hakkında iğrenç hakaret ve küfürlerle dolu bir metni yazan ve bu yaptıklarını çevresine yayan davacının askeri öğrencilikle bağdaşmayan tutum ve davranışlar içinde bulunduğu kanısına varılarak Okul Disiplin Kurulu kararıyla okuldan çıkarılması işlemi hukuka uyarlıdır(AYİM.2.D., 8.2.1995, E.1994/1306, K.1995/73).

Kara Harp Okulunda birinci sınıfta başarısız olan, ertesi yılda bütünleme ve tek ders sınavları sonunda yine başarısız olarak tekrar sınıfta kalan davacının okuldan çıkarılması yerinde olup sınava yeterince hazırlanamama nedeni olarak gösterdiği mazeretinin de varit olmadığı anlaşıldığından tesis edilen işlemde hukuka aykırı bir yön yoktur(AYİM.2.D., 31.5.1995, E. 1994/1526, K. 1995/459).

Askeri öğrenci olmasına engel bir göz rahatsızlığı mevcut olmasına rağmen askeri okula kaydı yapılan ancak öğrenim sırasında bu yanlışlığın farkına varılıp hakkında okuldan çıkarılma işlemi uygulanan davacının, bu işlemin iptali istemiyle açtığı dava redle sonuçlanmakla birlikte; askeri sağlık hizmetinin iyi ve zamanında işlememesinden kaynaklanan bir hizmet kusuru açık olmakla davalı idarenin tazmin sorumluluğunun olduğu kuşkusuzdur(AYİM.2.D., 5.5.1995, E. 1994/960, K. 1995/298).

Örgüt üyesi olup yasadışı faaliyetlerde bulunduğu tesbit edilen kardeşi nedeniyle güvenlik soruşturması olumsuz sonuçlandığından astsubay sınıf okulundan çıkarılan davacı hakkında tesis edilen işlemde hukuka aykırı bir yön bulunmamaktadır(AYİM.2.D., 13.12.1995, E.1995/505, K.1995/1009).

Davacı astsubay sınıf okulu öğrencisinin disiplin mahkemesi kararıyla aldığı 15 gün oda hapsi cezası nedeniyle disiplin notunun tamamını kaybetmesi nedeniyle, okul disiplin kurulu kararıyla okuldan çıkarılmasında hukuka aykırı bir yön bulunmamaktadır(AYİM. 2.D., 28.2.1996; E.1995/453, K.1996/224).

Disiplinsizlik nedeniyle okuldan çıkarılma kararı öncesinde tesis edilen okuldan uzaklaştırma işleminin bir idari davaya konu olması mümkün olup; bu kararın hemen akabinde Harp Okulu Yüksek Disiplin Kurulunca, disiplin puanının

tamamını kaybetmesi nedeniyle davacı öğrenci hakkında tesis edilen okuldan çıkarılma işleminin hukuka aykırı bir yönü bulunmamaktadır (AYİM.2.D., 17.4.1996, E.1995/620, K.1996/306).

Güvenlik soruşturmasının olumsuz çıkması nedeniyle Harp Okuluyla ilişkisi kesilen öğrenci hakkında tesis edilen işlemin, davacının babası yerine isim benzerliği bulunan bir başka kişi gözönüne alınarak sonuçlandırıldığı anlaşıldığından; şahısta hataya dayalı ilişik kesme işlemi sebep unsuru yönünden hukuka aykırılıkla sakatlanmıştır. (AYİM. 2.D., 22.5.1996, E.1996/78, K.1996/471)

GATA mevzuatı uyarınca GATA Askeri Tıp Fakültesinde asgari öğretim süresinin dokuz yıl olması karşısında; beşinci sınıf öğrencisi olmakla beraber 1994-1995 öğretim yılında sekizinci yılını dolduran davacının, beşinci sınıfta da kalması nedeniyle dokuz yıllık asgari öğretim süresi içinde öğrenimi bitiremeyeceği anlaşıldığından okulla ilişkisinin kesilmesi yerindedir (AYİM.2.D., 26.6.1996, E.1995/1084, K.1996/606).

Kuleli Askeri Lisesinden mezun olup, Hava Harp Okuluna girmek için müracaatta bulunan ve öğrenci seçme uçuşunu başarmasına karşın, seçim aşamasında gösterdiği performansa göre puan sıralamasında 139 uncu sırada yer aldığı için öngörülen 133 kişilik kontenjana giremeyen ve bu nedenle Hava Harp Okuluna alınmayan davacı hakkında tesis edilen işlemde hukuka aykırı bir yön görülmemiştir (AYİM.2.D., 13.5.1998, E.1997/737, K.1998/458)

Yaptırılan bilirkişi incelenmesi sonunda davacının girdiği bütümleme, tek ders ve ilave tek ders sınavlarında başarısız olduğu saptanan davacı askeri öğrencinin bu konudaki iddialarında hukuki haklılık bulunmadığı ortadadır (AYİM.2.D., 14.11.1998, E. 1997/355, K. 1998/46).

Öğrenimini gördüğü Astsubay Sınıf Okulunda beşten fazla dersten başarısız olması nedeniyle askeri öğrenci statüsüne son verilen davacı hakkında hakkındaki

bu işlemde hukuki isabet olduğu açıktır(AYİM.2.D., 18.11.1998, E.1998/798, K.1998/706).

Güvenlik soruşturmasının olumsuz çıktığı gerekçesiyle davacının Astsubay Sınıf Okulu öğrenciliğinden çıkarılma işlemi AYİM'ce iptal edildiğinden; davacının emsallerinden bir yıl geç astsubay nasbedilmesi dolayısıyla uğradığı maddi zararının, hizmet kusuru içinde olduğu anlaşılan idarece tazmini gerekir(AYİM.2.D., 9.6.1999, E.1998/565, K.1999/433),

Jandarma Astsubay Sınıf Okulu öğrencisi iken yasa dışı bir sol örgütün sempatzanı olduğu anlaşılan davacının, Okul Disiplin Kurulu Kararıyla okuldan çıkarılması hukuka uyarlıdır(AYİM.2.D., 1.11.1999; E. 1999/346, K. 1999/625).

Maltepe Askeri Lisesinde öğrenci olan davacının, öğrenci olduğu evrede geçirdiği ve GATA Profesörler Kurulu'na sekel bıraktığı saptanan rahatsızlığının TSK. Sağlık Yeteneği Yönetmeliği uyarınca askeri öğrenciliğe devam imkanı tanımadığı anlaşılmakla; bu nedenle davacının statüsüne son verilerek okulla ilişkisinin kesilmesinde hukuka aykırı bir yön yoktur(AYİM.2.D., 22.12.1999, E.1999/401, K.1999/766).

Maltepe Askeri Lisesi öğrencisi iken irticai görüş yanlısı kişilerin ikamet ettiği bir eve yapılan baskında evde yakalanan davacının askeri öğrencilikle ilişkisinin kesilmesinde hukuka aykırı bir yön bulunmamıştır(AYİM.2.D., 29.12.1999, E.1999/386, K.1999/799).